

Monumentnummer*: 521138

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 10 mei 2002
Kadaster deel/nr 82696/159

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Udenhout	Tilburg	Noord-Brabant

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Udenhout	F			6142

Omschrijving**

Inleiding

HOOFDGEBOUW van het voormalig INTERNAAT Sint Vincentius voor verstandelijk gehandicapten, thans zorgcentrum, opgetrokken in Amsterdamse Schoolstijl, met motieven van de Overgangsstijl. De eerste steen werd gelegd op 16 juni 1928, nadat een deel der zijvleugels vanaf 1927 was gebouwd. Het ontwerp van het op 22 mei 1930 ingezegende gebouw was van het Bossche bureau van J.J.M. van Halteren, de huisarchitect van de zusters van de Choorstraat. Het middendeel van het hoofdgebouw bestaat uit entree met toren, de aansluitende vier traveeën links en rechts en de afsluitende, half rond uitgebouwde hoekrisalieten. Het gebouw is in 1987 gerenoveerd.

Omschrijving

Het hoofdgebouw is ingesloten tussen zijvleugels en telt aan de voorzijde drie en aan de achterzijde vier bouwlagen boven een souterrain. Het is opgetrokken uit rode baksteen op een onderbouw van grijze baksteen, met gebruik van sierbeton, afgewerkt met schelpen. Het heeft een middentoren met betonconstructie en koepel en met verbeterde Hollandse pannen gedekte zadeldaken en aan de achterzijde platte daken. De middenrisaliet vormt de onderbouw van de hoge toren en wordt geflankeerd door twee halfronde torenachtige uitbouwen opgaande vanuit een vierkante onderbouw met bollen op de hoeken. Deze uitbouwen zijn identiek aan die op de hoeken van het hoofdgebouw en hebben horizontale raamstroken met smalle, verticale roeden. De ramen op de eerste en tweede etage zijn in alle vier de uitbouwen na 1945 vergroot. Tussen de uitbouwen een breed bordes met trappen tussen ezelsrugmuren afgedekt met granieten dekplaten, bekroond met bollen en met smeedijzeren ornamenten en lantaarns op de hoeken. De entree is

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

gewijzigd en voorzien van een recente luifel. Boven de ingang smalle ramen en een beeld van Vincentius onder baldakijn. Daarboven de naam Vincentius. De toren wordt ingesloten door en gaat deels op vanuit twee penanten die hoeklisenen dragen. Tussen de lisenen rijzige, driedelige raamstroken en daarboven onder de met koper beklede koepel vierkante wijzerplaten met koperen cijfers. De toren fungeerde tevens als watertoren.

De lange gevels van het gebouw hebben in het souterrain gewijzigde, driedelige ramen en daarboven per travee brede ramen met beneden drie en boven vijf ruiten, de bovenste met bredere houten omlijsting. De gevels worden met brede lijstgoten afgesloten. In de dakvlakken links en rechts twee smalle dakkapellen. De hoekrisalieten zijn identiek aan de risalieten van de middenpartij. De erboven opgaande penant is aan de rechterzijde later verdubbeld. De achtergevel is soberder gedetailleerd en heeft platte daken. De middentoren gaat hier eveneens op vanuit een middenrisaliet met smalle penanten op de hoeken. Hieraan vooraf gaat een brede bordestrap, waarboven de verticale raampartij van het trappenhuis. De vleugels links en rechts hebben om en om smalle en brede traveeën in een a b a b a b a-ritme. De ramen in de brede vakken zijn identiek aan die van de voorgevel, die in de smalle vakken hebben beneden en boven een tweeruits indeling.

Inwendig is het gebouw gemoderniseerd. Het trappenhuis met steektrap heeft nog originele tegels en een glas-in-lood raam met Christusfiguur, herinnerend aan de vestiging in de Tweede Wereldoorlog van leerlingen van het gevorderde klein-seminarie Beekvliet uit Sint-Michielsgestel. Het uurwerk in de toren is afkomstig van Eijsbouts uit Asten.

Waardering

Het gebouw is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorische waarde als bijzondere uitdrukking van de zorg voor geestelijk gehandicapten door katholieke congregaties en als voorbeeld van de typologische vernieuwing van dergelijke gebouwen in het interbellum. Het heeft architectuurhistorische waarde als voorbeeld van de wijze waarop de architect breekt met de neogotiek en zich aanpast aan gewijzigde opvattingen in de zwakzinnigenzorg. Het is tevens een markant voorbeeld van de toepassing van verstrakte motieven van de Amsterdamse School, met name in de beeldbepalende torencompositie. Het heeft ensemblewaarden vanwege de ligging aan een der 'kruisstraten', die het oude centrum van Udenhout vormen. Het is uitwendig gaaf gebleven en vanwege vormtaal en detaillering als katholiek gesticht zeldzaam.

Hoofdcategorie

Cultuur, gezondheid en wetenschap

Subcategorie

Gezondheidszorg

Functie

Psychiatrische inrichting

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument